

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Юридичний факультет
Кафедра міжнародного права**

Т.О. СВИДА

Право міжнародних організацій

Навчально-методичний посібник до вивчення курсу

Ужгород – 2019

ББК
УДК

Свида Т.О. Право міжнародних організацій: навчально-методичний посібник до вивчення курсу. Ужгород: вид-во Ужгородського національного університету, 2018. 45 с.

Навчально-методичний посібник містить методичні матеріали та робочу програму з дисципліни «Право міжнародних організацій», які підготовлені на основі вимог діючих стандартів вищої освіти України, галузь знань 0302 «Міжнародні відносини», спеціальність 293 «Міжнародне право», відповідно до «Концепції розвитку кафедри міжнародного права ДВНЗ «Ужгородський національний університет» та пріоритетних напрямів освітньої, методичної та наукової діяльності на 2015 – 2025 роки», а також практики викладання курсу, включає систему організаційно-методичних заходів, які сприятимуть студентам засвоєнню умінь і навичок із зазначеної дисципліни.

Рецензенти:

Динис Г.Г., кандидат юридичних наук, доцент, зав. кафедри міжнародного права УжНУ;

Котляр О.І., кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного права УжНУ.

Схвалено на засіданні кафедри міжнародного права УжНУ (протокол № 1 від 28 серпня 2018 р.)

Рекомендовано до друку методичною комісією юридичного факультету УжНУ (протокол № 3 від “31” березня 2019 року)

©Свида Т.О., 2019 рік

ЗМІСТ

Вступ	4
Програма дисципліни	7
Опис навчальної дисципліни	11
Структура навчальної дисципліни	12
Матеріали для підготовки до практичних занять	13
Завдання для самостійної роботи студентів	23
Теми рефератів	26
Орієнтовні питання для підсумкового контролю	29
Список рекомендованих джерел	32
Методи навчання	42
Основні критерії оцінювання знань студентів	43

ВСТУП

Мета вивчення дисципліни – оволодіння студентами навичками аналізу міжнародно-правових аспектів діяльності міжнародних міждержавних організацій, визначення юридичної природи таких міждержавних утворень, їх ролі в регулюванні сучасних міжнародних відносин, вивчення установчих документів, інших рішень міжнародних організацій, тенденцій їх розвитку, можливих змін, розвитку і вдосконалення внутрішньоорганізаційного механізму, процедури прийняття рішень тощо.

Значення дисципліни у циклі підготовки. Засвоєння предмету дозволить студенту перейти від загального розуміння теоретичних понять «міжнародна організація», «статут міжнародної організації», «рішення міжнародної організації», «орган міжнародної організації», до знань і вмінь, необхідних для практичної роботи з установчими документами, міжнародними договорами, що укладають організації з різними суб'єктами міжнародного права – від ініціативи щодо ухвалення акту органами міжнародних організацій до підписання, припинення дії або встановлення недійсності міжнародного договору, що становить ключову сферу професійної діяльності юриста-міжнародника.

Завдання. Головним завданням дисципліни «Міжнародні організації» є підготовка фахівців, здатних виконувати висококваліфіковану аналітичну, організаційну, дослідницьку роботу у галузі міжнародного права.

Основними завданнями навчальної дисципліни «Право міжнародних організацій» є формування у студентів основ науково-теоретичних знань з права міжнародних організацій як галузі міжнародного права, становлення особистості майбутнього юриста-міжнародника шляхом формування професійних компетенцій: загальнонаукових, інструментальних, соціально-особистих та спеціальних професійних, а також надання студентам науково обґрунтованого розуміння:

- норм Віденської конвенції про представництво держав у їх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру 1975 року;
- сфери застосування цього документу;
- зв'язок Конвенції з іншими міжнародними договорами;
- перелік привілеїв та імунітетів представників держав та міжнародних організацій.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент **повинен:**

- досконало оволодіти поняттями й термінами як сутнісно-юридичного (статут міжнародної організації як договорі особливого роду, постанова міжнародної організації, наднаціональність тощо), формально-протокольного (імплементация, трансформація, гармонізація тощо)
- вміти встановлювати статус, тлумачити і застосовувати чинні акти та міжнародні договори міжнародних організацій на міжнародно-правовому та національно-правовому рівнях;
- вміти складати проекти правових актів та міжнародних договорів і пов'язаної внутрішньої та міжнародної документації (законів про ратифікацію, застережень тощо);
- вміти практичного застосування актів та міжнародних договорів, схвалених міжнародними організаціями у рамках національного законодавства України.

Забезпечувані компетенції:

- 1) уміння вести дипломатичне та ділове листування, працювати з міжнародними документами: договорами, актами міжнародних організацій тощо, аналізувати їхній характер і юридичний статус, складати проекти і супровідну документацію українською й іноземними мовами;
- 2) достатня обізнаність у ключових документах, фактах, особистостях і подіях, що вплинули на формування сучасного міжнародного права;
- 3) фундаментальні знання основ сучасного міжнародного права, різних теоретичних підходів до визначення права міжнародних організацій як галузі міжнародного права; знання ключових теоретичних проблем і розуміння зв'язку

теоретичних аспектів права міжнародних організацій з практикою його реалізації; вміння працювати з різними джерелами права міжнародних організацій;

4) здатність виступати учасником міждержавних, ділових та інших видів міжнародних переговорів; працювати в рамках міжнародних конференцій, організацій, робочих груп, інших форм двосторонньої й багатосторонньої дипломатії;

5) фундаментальне знання права міжнародних організацій, насамперед положень Віденської конвенції про представництво держав і їх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру 1975 року, Віденської конвенції про право міжнародних договорів 1969 року; досконале знання законодавства України про міжнародні договори; уміння встановлювати юридичний статус міжнародного документа за формальними ознаками; здатність юридично забезпечувати процес ухвалення акту органами міжнародної організації або процес укладання міжнародного договору.

Послідовність вивчення: після засвоєння дисциплін «Теорія держави і права», «Міжнародне публічне право (основи теорії)», «Право міжнародних договорів».

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Поняття та загальна характеристика міжнародних організацій

Історія створення та функціонування міжнародних організацій. Ліга Націй. Формування системи міжнародних організацій. Зростання ролі міжнародних організацій у сучасному світі. Внутрішні фактори, від яких залежить ефективність міжнародних організацій. Чинники, які обумовлюють зростання кількості міжнародних організацій у сучасному світі. Суперечності міжнародного розвитку та їх вплив на діяльність міжнародних організацій. Місце і роль провідних міжнародних організацій у сучасному світі.

Поняття та ознаки міжнародних організацій. Проблеми визначення поняття «міжнародна організація». Параорганізації.

Тема 2. Міжнародні організації як суб'єкти міжнародного права

Правосуб'єктність міжнародних організацій. Елементи правосуб'єктності МО. Особливий характер міжнародної правосуб'єктності міжнародних організацій. Договірна правоздатність міжнародних організацій.

Привілеї та імунітети міжнародних організацій та їх службових осіб. Постійні представництва держав при міжнародних організаціях.

Статут міжнародної організації як міжнародний договір особливого виду. Компетенція міжнародної організації. Види компетенцій ММУО.

Правила процедури.

Правова природа актів міжнародних організацій і порядок їх прийняття.

Тема 3. Види міжнародних організацій та способи створення, види членства в них

Типологія міжнародних організацій. Міжнародні урядові організації та міжнародні неурядові організації.

Способи заснування міжнародних організацій. Міжнародний договір. Часткові угоди.

Повне та неповне членство у міжнародних організаціях. Інші види членства.

Тема 4. Функції міжнародних організацій

Поняття функцій міжнародних організацій. Регулятивна функція МО. Контрольна функція МО. Оперативна функція МО. Інформаційна функція МО. Консультативна функція МО. Інші функції МО. Участь міжнародних організацій у міжнародній правотворчості.

Тема 5. Внутрішнє право міжнародних організацій

Поняття внутрішньоорганізаційного механізму. Фактори, що визначають внутрішньоорганізаційну структуру міжнародної організації. Органи міжнародної організації та їх класифікація: а) вищий орган; б) виконавчий орган; в) адміністративний орган; г) допоміжні органи; г) судові органи; д) інші органи. Взаємовідносини органів всередині міжнародної організації.

Тема 6. Організація Об'єднаних Націй (ООН)

Історія становлення і розвитку ООН.

Статут Організації Об'єднаних Націй. Завдання, мета та принципи діяльності ООН. Основні напрямки діяльності ООН.

Членство в ООН. Правовий статус спостерігача в ООН.

Привілеї та імунітети ООН та її персоналу.

Система ООН. Система органів ООН. Характеристика головних органів ООН. Спеціалізовані органи ООН з прав людини. Спеціалізовані установи ООН. Механізм прийняття рішень в ООН. Юридична сила рішень ООН та її органів.

Досягнення та проблеми діяльності ООН.

Тема 7. ЮНЕСКО, ЮНІДО та МОП як спеціалізовані установи ООН

Історія становлення та розвитку ЮНЕСКО. Завдання, мета та принципи діяльності ЮНЕСКО. Основні напрямки діяльності ЮНЕСКО. Членство в ЮНЕСКО. Основні органи ЮНЕСКО. Юридична сила рішень ЮНЕСКО.

Історія становлення і розвитку ЮНІДО. Завдання, мета та принципи діяльності ЮНІДО. Основні напрямки діяльності ЮНІДО. Членство в ЮНІДО. Основні органи ЮНІДО.

Історія становлення і розвитку МОП. Завдання, мета та принципи діяльності МОП. Основні напрямки діяльності МОП. Членство в МОП. Основні органи МОП.

Тема 8. Рада Європи

Історія становлення і розвитку Ради Європи.

Статут Ради Європи. Завдання, мета та принципи діяльності Ради Європи. Основні напрямки діяльності Ради Європи.

Членство у Раді Європи. Привілеї та імунітети Ради Європи та її персоналу. Статутні органи РЄ. Комітет Міністрів РЄ. Парламентська Асамблея РЄ. Секретаріат РЄ. Характеристика основних органів РЄ. Конгрес регіональних і місцевих властей Європи. Інші інституції РЄ.

Механізм прийняття рішень у РЄ. Юридична сила рішень РЄ та її органів.

Тема 9. Організація з безпеки і співробітництва в Європі

Історія становлення і розвитку ОБСЄ.

Завдання, мета та принципи діяльності ОБСЄ.

Основні напрямки діяльності ОБСЄ.

Членство в ОБСЄ.

Основні органи ОБСЄ. Характеристика основних органів ОБСЄ.

Юридична сила рішень ОБСЄ та її органів.

Тема 10. Організація Північноатлантичного договору (НАТО)

Історія становлення і розвитку НАТО. Засновницькі акти НАТО.

Завдання, мета та принципи діяльності НАТО.

Основні напрямки діяльності НАТО.

Членство у НАТО.

Основні органи НАТО. Характеристика основних органів НАТО.

Юридична сила рішень НАТО та її органів.

Україна і НАТО.

Тема 11. Міжнародні економічні організації

Історія становлення і розвитку міжнародних економічних організацій. Завдання, мета та принципи діяльності. Основні напрямки діяльності. Основні міжнародні економічні організації та їх структура. Світова організація торгівлі (СОТ). Північноамериканська зона вільної торгівлі (НАФТА). Організація країн-експортерів нафти (ОПЕК). Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР).

Юридична сила рішень.

Тема 12. Європейський Союз (ЄС)

Історія створення Європейського Союзу (передумови, баланс політичних інтересів тощо).

Завдання, мета, цілі створення, основні напрямки діяльності ЄС. Загальна характеристика установчих документів організації.

Правові питання членства в ЄС. Форми участі держав-нечленів міжнародної організації в її діяльності.

Система органів ЄС (порядок створення, регламентація їх діяльності, порядок прийняття рішень, юридична сила таких рішень).

Привілеї та імунітети ЄС та його персоналу.

Досягнення та проблеми діяльності ЄС.

Європейський Союз та Україна.

Тема 13. Співдружність Незалежних Держав (СНД)

Історія створення СНД (передумови, баланс політичних інтересів тощо). Завдання, мета, цілі створення, основні напрямки діяльності СНД. Загальна характеристика установчих документів організації.

Правові питання членства у СНД. Форми участі держав-нечленів міжнародної організації в її діяльності.

Система органів СНД. Привілеї та імунітети СНД та його персоналу.
Досягнення та проблеми діяльності СНД.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4,0	Галузь знань 0302 Міжнародне право	За вибором навчального закладу	
	Спеціальність 293 «міжнародне право»		
Модулів – 1	Спеціальність – 293 «міжнародне право»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2019-й	2020-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – написати реферат і успішно захистити його		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		8-й	
		Лекції	
		30 год.	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,5 год. самостійної роботи студента – 3,5 год.	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Практичні, семінарські	
		30 год.	
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		60 год.	
		Індивідуальні завдання: реферати	
		Вид контролю: іспит	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 60/60

Структура навчальної дисципліни

Тематичний план вивчення

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1												
Тема 1. Поняття та загальна характеристика МО	8	2	2			4						
Тема 2. МО як суб'єкти міжнародного права	8	2	2			4						
Тема 3. Види міжнародних організацій та способи створення, членство у них	8	4				4						
Тема 4. Функції міжнародних організацій	6	2				4						
Тема 5. Внутрішнє право міжнародних організацій	10	2	4			4						
Тема 6. ООН як універсальна організація: поняття, система, основні органи та юридична сила прийнятих рішень	14	4	4			6						
Тема 7. ЮНЕСКО, ЮНІДО та МОП як спеціалізовані установи ООН	6		2			4						
Разом за змістовим модулем 1	60	16	14			30						
Змістовий модуль 2												
Тема 8. Рада Європи як одна із регіональних ММУО	14	4	4			6						
Тема 9. Організація з безпеки і співробітництва в Європі	8	2	2			4						
Тема 10. Організація Північноатлантичного договору (НАТО)	8	2	2			4						
Тема 11. Міжнародні економічні організації	10	2	2			6						
Тема 12. Європейський Союз (ЄС)	14	4	4			6						
Тема 13. Співдружність Незалежних Держав (СНД)	6		2			4						
Разом за змістовим модулем 2	60	14	16			30						
Усього годин:	120	30	30			60						

Матеріали для підготовки до практичних занять

Тема 1. Зростання ролі міжнародних організацій (2 год.)

1. Причини зростання ролі міжнародних організацій.
2. Суперечності міжнародного розвитку і їх вплив на діяльність міжнародних організацій.
3. Внутрішні фактори, від яких залежить ефективність міжнародних організацій.
4. Місце і роль провідних міжнародних організацій у сучасному світі.

Література:

1. Міжнародні організації: навчальний посібник / за ред. Ю.Г. Козака, В.В.Ковалевського. К: ЦУЛ, 2003. 288 с.
2. Нешатаева Т.Н. Международные организации и право. М.: Дело, 1998.
3. Козырев А.В. Мы и мир в зеркале ООН. М., 2010.
4. Морозов Г.И. Роль ООН в современном мире и пути повышения ее эффективности. М., 2006.
5. ООН и современные международные отношения / отв. ред. Г.П. Жуков. М., 2008.
6. Циганкова Т., Гордеева Т. Міжнародні організації. К.: ЦУЛ, 2003.
7. Міжнародні організації / за ред. О. Кучика. К.: Знання, 2008.

Тема 2. Міжнародні організації як суб'єкти міжнародного права (2 год.)

1. Особливий характер міжнародної правосуб'єктності міжнародних організацій.
2. Привілеї та імунітети міжнародних організацій та їх службових осіб.
3. Постійні представництва держав при міжнародних організаціях.
4. Договірна правоздатність міжнародних організацій.

Література:

1. Віденська конвенція про представництво держав у їх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру від 14 березня 1975 року URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_254
2. Віденська конвенція ООН про право договорів між державами і міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями від 21 березня 1986 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_a04
3. Віденська конвенція про право міжнародних договорів URL: http://zakon4.rada.gov.ua/rada/show/995_118
4. Конвенция о привилегиях и иммунитетах Объединенных Наций (13.02.1946) URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_150
5. Актуальные проблемы деятельности международных организаций. М., 1998.
6. Ганюшкин Б.В. Дипломатическое право международных организаций. М., 1972.
7. Дружков М.П. Заключение многосторонних договоров в рамках и под эгидой международных организаций. К., 1986.

8. Зайцева О.Г. Международные межгосударственные организации. М., 1983.
9. Захарова Н.В. О международном правопреемстве и его объекте // Сов. государство и право. 1967. № 4.
10. Кузнецов С.А. Представители государств в международных организациях. М., 1990.
11. Лукашук И.И. Международная организация как сторона в международных договорах // СЕМП. М., 1961. С.144-154.
12. Муравьев В.И. Международные организации – специфический субъект международного права. К.: Изд-во КГУ, 1990.
13. Фещенко А.С. Явление наднациональности в деятельности международных организаций // СЕМП. 1987. М., 1988. С. 159-172.

Тема 3. Юридична природа міжнародних організацій (2 год.)

1. Статут міжнародної організації – міжнародний договір особливого виду.
2. Компетенція міжнародної організації. Види компетенцій ММУО.
3. Правова природа актів міжнародних організацій і порядок їх прийняття.

Література:

1. Устав Организации Объединённых Наций и Устав Международного Суда. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_010
2. Резолюция 44/23, принятая Генеральной Ассамблеей "Десятилетие международного права Организации Объединённых Наций" [Электронный ресурс] // Нормативні акти України. К.: ЗАТ "Інформтехнологія", 2004. 1 електрон. диск (CD-ROM). Систем. вимоги: Pentium; 32 Mb RAM; Windows 95, 98, 2000, XP. Назва з контейнера.
3. Устав Организации Американских Государств (Богота, 30 апреля 1948 года) URL: <http://www.kadis.ru/texts/index.phtml?id=19089>.
4. Статут Ради Європи, прийнятий 05 травня 1949 року // Офіційний вісник України. 2004. N 26. Ст. 1733.
5. Зайцева О.Г. Международные межправительственные организации. М.: Наука, 1983. 168 с.
6. Міжнародні організації: навчальний посібник / за ред. Ю.Г. Козака, В.В.Ковалевського. К: ЦУЛ, 2003. 288 с.
7. Дмитриева Г.К. Роль резолюций Генеральной Ассамблеи ООН в механизме нравственного регулирования международных отношений // Вестник Киев. ун-та. Международные отношения и международное право. 1985. Вып.20. С.22-26.
8. Зайцева О.Г. Международные организации: принятие решений. М., 1989.
9. Кривчикова Э.С. Основы теории права международных организаций. М., 1979.
10. Міжнародні організації / за ред. О. Кучика. К.: Знання, 2008.
11. Митрофанов М.В., Мюллерсон Р.А. О внутреннем праве международных организаций // Правоведение. 1986. №4.
12. Моравецкий В. Функции международных организаций. М.: Прогресс, 1976.

13. Нечаев Б.Н., Волосова Л.В. Венская конвенция о праве договоров между государствами и международными организациями 1986 г. // СЕМП. 1987. М., 1988. С.159-171.
14. Шибаева Е.А. Правовой статус межправительственных организаций. М., 1976.
15. Шибаева Е.А. Право международных организаций. М., 1986.
16. Международное право в документах. М., 1982. С.196-228, 232-250, 255-278.

Тема 4. Внутрішнє право міжнародних організацій (2 год.)

1. Поняття внутрішньоорганізаційного механізму. Фактори, що визначають внутрішньоорганізаційну структуру міжнародної організації.
2. Органи міжнародної організації та їх класифікація:
 - а) вищий орган;
 - б) виконавчий орган;
 - в) адміністративний орган;
 - г) допоміжні органи;
 - г) судові органи;
 - д) інші органи.
3. Взаємовідносини органів всередині міжнародної організації.

Література:

1. Устав Организации Объединённых Наций и Устав Международного Суда. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_010
2. Актуальные проблемы деятельности международных организаций. М., 1982.
3. Зайцева О.Г. Международные межправительственные организации. М., 1983.
4. Кольяр К. Международные организации и учреждения. М., 1972.
5. Міжнародні організації: навчальний посібник / за ред. Ю.Г. Козака, В.В.Ковалевського. К: ЦУЛ, 2003. 288 с.
6. Міжнародні організації / за ред. О. Кучика. К.: Знання, 2008.
7. Шибаева Е.А., Поточный М. Правовые вопросы структуры и деятельности международных организаций. М., 1988.

Тема 5. Організація Об'єднаних Націй (4 год.)

1. Історія становлення та розвитку ООН.
2. Статут Організації Об'єднаних Націй. Завдання, мета та принципи діяльності ООН.
3. Основні напрямки діяльності ООН.
4. Членство в ООН. Правовий статус спостерігача в ООН.
5. Привілеї та імунітети ООН та її персоналу.
6. Система органів ООН.
7. Характеристика головних органів ООН.
8. Механізм прийняття рішень в ООН. Юридична сила рішень ООН та її органів.
9. Досягнення та проблеми ООН.

Література:

1. Статут ООН // Международное право в документах: сб. док. / под ред. Блатовой. М., 1982.
2. Конвенция о привилегиях и иммунитетах Объединенных Наций (13.02.1946). URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_150
3. Бруз В.С. ООН і врегулювання міжнародних конфліктів. К., 1995.
4. Болгов О. Аспекти проблеми реформування ООН // Право України. 1995. №5-6.
5. Болгов О. Нова глобальна геополітична ситуація і реформа ООН // Право України. 1998. №9.
6. Зленко А. Універсальний механізм багатосторонньої дипломатії / А. Зленко // Політика і час. 1995. № 10.
7. Кривчикова Э.С. Главные органы ООН. М.: МГИМО, 1989.
8. Крилов Н.Б. Принципы участия государств в системе ООН. М., 1986.
9. Крилов Н. Повышение роли и эффективности ООН в укреплении международного правопорядка. М.: ИГПАН СССР, 1989.
10. Международные неправительственные организации и учреждения. Справочник. М.: Междунар. отношения, 1982. 374 с.
11. Митрофанов М.В. Служащие международных организаций. Персонал организаций системы ООН. М.: Междунар. отношения, 1981. 118 с.
12. Міжнародні організації / за ред. О. Кучика. К.: Знання, 2008.
13. Фёдоров В.Н. К вопросу о повышении эффективности ООН / В.Н. Федоров // Советский ежегодник международного права. 1985. М., 1986. С.196-202.
14. Фёдоров В.Н., Ефимов Г.К. ООН и проблема адаптации её Устава к новым реальностям // Сов. государство и право. 1992. №6.
15. Организация Объединённых Наций. Основные факты. Справочник. Пер. с англ. М.: Изд-во «Весь мир», 2000. 624 с.
16. ООН и современные международные отношения. М., 1986.
17. ООН в системі міжнародних відносин. К., 1995.
18. ООН. Краткий справочник. М.: Междунар. отношения, 1980. (і наст. років видання).
19. ООН. Основные сведения об ООН. М.: Междунар. отношения, 1991.
20. Спеціалізовані установи системи ООН. К.: Либідь, 1995. 116 с.

**Тема 7. ЮНЕСКО, ЮНІДО та МОП як спеціалізовані
установи ООН (2 год.)**

1. Завдання, мета та принципи діяльності ЮНЕСКО.
2. Основні напрямки діяльності ЮНЕСКО.
3. Основні органи ЮНЕСКО та юридична сила їх рішень.
4. Завдання, мета та принципи діяльності ЮНІДО. Основні напрямки діяльності ЮНІДО.
5. Основні органи ЮНІДО.
6. Завдання, мета та принципи діяльності МОП.

Література:

1. Конвенція про привілеї та імунітети спеціалізованих установ ООН. Прийнята Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй 21 листопада 1947 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_170
2. Зайцева О.Г. Международные межправительственные организации. М.: Наука, 1983.
3. Крылов Н.Б. Принципы участия государств в системе ООН. М.: Междунар. отношения, 1986.
4. Малинин С.А., Ковалева Т.И. Правосубъектность международных организаций // Правоведение. 1992. № 5. С. 53-62.
5. Міжнародні організації / за ред. О. Кучика. К.: Знання, 2008.
6. Морозов Г.И. Международные организации. 2-е изд. М.: Мысль, 1974.
7. Нешатаева Т.Н. Международные организации и право. Новые тенденции в международно-правовом регулировании. М.: Дело, 1998.
8. Нормотворческая деятельность МОТ в эпоху глобализации. Женева, 1997. 230с.
9. ООН. Основные сведения об ООН. М.: Междунар. отношения, 1991.
10. Основные сведения об Организации Объединенных Наций / Пер. с англ. М.: Юрид. лит., 1995.
11. Спеціалізовані установи системи ООН. К.: Либідь, 1995. 116 с.
12. Талалаев А.Н. Право международных договоров. Договоры с участием международных организаций. М.: Междунар. отношения, 1989.
13. Циганкова Т.М., Гордеева Т.Ф. Міжнародні організації: навч. посібник. Вид. 2-е, перероб. і доп. К.: КНЕУ, 2001.
14. Шибаева Е.А. Право международных организаций. М.: Междунар. отношения, 1986.
15. Шибаева Е.А., Поточный М. Правовые вопросы структуры и деятельности международных организаций. 2-е изд. М.: МГУ, 1988.

Тема 8. Рада Європи як одна із регіональних ММУО (4 год.)

1. Статут Ради Європи. Завдання, мета та принципи діяльності Ради Європи.
2. Основні напрямки діяльності Ради Європи.
3. Членство у Раді Європи. Види членства.
4. Привілеї та імунітети Ради Європи та її персоналу.
5. Загальна характеристика статутних органів РЄ: Комітету Міністрів РЄ, Парламентської Асамблеї РЄ, Секретаріату РЄ.
6. Конгрес регіональних і місцевих властей Європи: структура та повноваження.
7. Юридична сила рішень РЄ та її органів.

Література:

1. Статут Ради Європи від 5 травня 1949 р. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_001
2. Parliamentary Assembly. Rules of Procedure of the Assembly. Adopted by the Resolution 1202 (1999) on 4 November 1999, amended by Resolution 1234 (2000) on 9 November 2000 and Resolution 1266 (2001) on 8 November 2001.

3. Resolution Res (2005) 47 on committees and subordinate bodies, their terms of reference and working methods.
4. Statutory Resolution (93) 28 on Partial and Enlarged Agreements and Resolution (96) 36 establishing the criteria for partial and enlarged agreements of the Council of Europe and Resolution CM/Res (2010)2 amending Resolution (96) 36.
5. Правила процедури Парламентської Асамблеї Ради Європи / [Ред.-упоряд. Корнійчук А.; пер. з фр. Лепшиної В.]. К.; Страсбург, 2000. 71 с.
6. Аббакумова Д.В. Комітет Міністрів Ради Європи: Автореферат дис. на здоб. наук. ступ. к.ю.н. Спеціальність 12.00.11 – міжнародне право. Харків, 2015. 22 с.
7. Анцупова Т.А. Актуальные вопросы членства и развития институциональной структуры Совета Европы // Московский журнал международного права. М.: Междунар. отношения. 2013. № 4. С. 152-169.
8. Анцупова Т. Поняття та сутність міжнародно-правового моніторингу у контексті права Ради Європи. URL: <http://www.pravnik.info/2013-12-27-15-15-31/818-ponyattya-ta-sutnist-mizhnarodno-pravovogo-monitoringu-u-konteksti-prava-radi-yevropi.html>
9. Взаємодія міжнародного права з внутрішнім правом України [за ред. В.Н.Денисова]. К.: Юстиніан, 2006. 672 с.
10. Европейское право / под ред. Л. М. Энтина. М., 2001.
11. Заблоцька Л.Г. Політико-правові аспекти діяльності Ради Європи: навчальний посібник / Л.Г. Заблоцька, А.Л. Федорова, Т.І. Шинкаренко. К.: Фенікс, 2007. 224с.
12. Кузнецов И. К. Международно-правовые формы сотрудничества государств по специальным вопросам в рамках Совета Европы: Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Специальность 12.00.10 – Международное право; Европейское право /И.К.Кузнецов; науч. рук. А. Я. Капустин. М., 2008. 22 с.
13. Кузнецов И.К. Европейская комиссия «За демократию через право» // Юрист-международник. 2007. № 4.
14. Кузнецов С.А. Институциональная структура и источники права Совета Европы // Конституционное право: восточноевропейское обозрение. 2002. № 1. С.48-55.
15. Мармазов В.Є., Піляєв І.С. Рада Європи: політико-правовий механізм інтеграції. К.: Видавничий Дім „Юридична книга”, 2000.
16. Мармазов В.Є., Піляєв І.С. Україна в політико-правовому просторі Ради Європи: досвід і проблеми. К.: Вентурі, 1999. 400 с.
17. Микеле де Сальвіа. Европейская Конвенция по правам человека. Санкт-Петербург: Юридический центр Пресс”, 2004. 267 с.
18. Організаційна структура Секретаріату Ради Європи станом на 1995 р. (Схема). Б. в. г.
19. Приячук І. Правова система та внутрішньоорганізаційний механізм Ради Європи і законодавство України // Українське право. 1997. № 3. С. 87-88.
20. Піляєв І. Рада Європи: трансформація в інститут загальноєвропейської інтеграції // Дослідження світової політики. К., 2001. Вип.16. С.67-74.

21. Піляєв І.С. Рада Європи в сучасному євроінтеграційному процесі: моногр. К.: Юрид. кн., 2003. 436 с.
22. Піляєв І. Рада Європи на початку ХХІ сторіччя: пошук відповідей на нові виклики і реалії // Наукові записки. К.: ІПіЕНД, 2003. С. 284-293. (Політологія і етнологія; Вип. 24).
23. Піляєв І.С. Політико-правові аспекти розвитку та інституціоналізації співпраці між Радою Європи та Європейським Союзом // Держава і право. К., 2003. Вип. 22. С.615-620.
24. Піляєв І. С. Актуальні проблеми розвитку правової системи Ради Європи // Держава і право. К., 2003. Вип.21. С.634-639.
25. Піляєв І. Моніторинг Ради Європи: механізм та тенденції сучасного розвитку // Дослідження світової політики. К., 2003. Вип.24. С.76-91.
26. Санченко А.Є. Нормотворча діяльність Ради Європи: ідейне підґрунтя та процедура здійснення // Віче: теоретичний і громадсько-політичний журнал / Верховна Рада України. 2007. № 18. С. 14-16.
27. Свида Т.О. Міжнародно-правове співробітництво держав у рамках Європейської Комісії «За демократію через право»: Автореферат дис. на здобуття наук. ступ. к.ю.н. Спеціальність 12.00.11 – міжнародне право. Харків, 2009. 22 с.

Тема 9. Організація з безпеки і співробітництва в Європі (2 год.)

1. Завдання, мета та принципи діяльності ОБСЄ.
2. Основні напрямки діяльності ОБСЄ.
3. Членство в ОБСЄ.
4. Основні органи ОБСЄ. Характеристика основних органів ОБСЄ.
5. Юридична сила рішень ОБСЄ та її органів.

Література:

1. Міжнародні організації / за ред. О. Кучика. К.: Знання, 2008.
2. Зайцева О.Г. Международные межправительственные организации. М.: Наука, 1983.
3. Нешатаева Т.Н. Международные организации и право. Новые тенденции в международно-правовом регулировании. М.: Дело, 1998.
4. От Хельсинки до Будапешта: История ОБСЕ в документах 1973-1994: в №-х тт. М.: Наука, 1996-1997.
5. Талалаев А.Н. Право международных договоров. Договоры с участием международных организаций. М.: Междунар. отношения, 1989.
6. Циганкова Т.М., Гордеева Т.Ф. Міжнародні організації: навч. посібник. Вид. 2-е, перероб. і доп. К.: КНЕУ, 2001.
7. Шибаева Е.А. Право международных организаций. М.: Междунар. отношения, 1986.
8. Шибаева Е.А., Поточный М. Правовые вопросы структуры и деятельности международных организаций. 2-е изд. М.: МГУ, 1988.

Тема 10. Організація Північноатлантичного договору (НАТО)

1. Правова основа діяльності НАТО.
2. Завдання, мета та принципи діяльності НАТО.
3. Основні напрямки діяльності НАТО.
4. Членство у НАТО.
5. Основні органи НАТО. Характеристика основних органів НАТО.
6. Юридична сила рішень НАТО та її органів.
7. Україна і НАТО.

Література:

1. Північноатлантичний договір від 4 квітня 1949 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/950_008
2. Дергачев А.П., Корендович В.С., Митряева С.И. и др. Украина на пути в НАТО: через радикальные реформы до обретения членства. М.: Издательский дом "Стилос", 2004.
3. Міжнародні організації / за ред. О. Кучика. К.: Знання, 2008.
4. Міжнародні відносини та проблеми євроатлантичної інтеграції: навч. посібник / П.О. Демчук. К. : ППП, 2004. 251 с.
5. НАТО і Україна. К.: Знання, 2007. 27 с.
6. Україна на шляху до НАТО: через радикальні реформи до набуття членства / за ред. Г.М. Перепелиці. К.: ВД «Стилос», 2004.

Тема 11. Міжнародні економічні організації

1. Завдання, мета та принципи діяльності міжнародних економічних організацій.
2. Основні напрямки діяльності.
3. Світова організація торгівлі (СОТ).
4. Північноамериканська зона вільної торгівлі (НАФТА).
5. Організація країн-експортерів нафти (ОПЕК).
6. Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР).

Література:

1. Вельяминов Г.М. Международное экономическое право и процесс: (Академический курс): учебник. Москва: Российская академия наук, Институт государства и права, Академический правовой университет, 2004. 477 с.
2. Вельяминов Г. М. Международное экономическое право и процесс (Академический курс): учебник. М.: Волтерс Клувер, 2004. 496 с.
3. Міжнародні організації / за ред. О. Кучика. К.: Знання, 2008.
4. Міжнародні організації: навчальний посібник / за ред. Ю.Г. Козака, В.В.Ковалевського. К: ЦУЛ, 2003. 288 с.
5. Хорошковський В.І. Співробітництво України з міжнародними фінансовими організаціями: Еволюція, теорія, практика. К.: Основи, 2002.
6. Шреплер Х.-А. Международные организации. Справочник. М., 1995.
7. Шреплер Х.-А. Международные экономические организации. Справочник. М., 1999.

Тема 12. Європейський Союз (ЄС) (4 год.)

1. Історія створення ЄС (передумови, баланс політичних інтересів тощо).
2. Завдання, мета, цілі створення, основні напрямки діяльності ЄС. Загальна характеристика установчих документів організації.
3. Правові питання членства у ЄС. Правові форми участі держав-нечленів ЄС у його діяльності.
4. Система органів ЄС (порядок створення, регламентація їх діяльності, порядок прийняття рішень, юридична сила таких рішень).
5. Привілеї та імунітети Європейського Союзу та її персоналу.
6. Досягнення та проблеми діяльності міжнародної міжурядової організації.
7. Україна та ЄС: сучасний стан та перспективи співробітництва.

Література:

1. Ніццький договір про внесення змін та доповнень до Договору про Європейський Союз, Договорів про заснування Європейських Співтовариств та деяких пов'язаних з ними актів (2001/C80/01) URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_261
2. Протокол про привілеї та імунітети Європейських спільнот від 8 квітня 1965 року URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_623
3. Европейское право: учебник для вузов. М.: Норма-Инфра-М, 2000. 720 с.
4. Европейское право. Право Европейского Союза и правовое обеспечение защиты прав человека: учебник для вузов / [Энтин Л. М., Наку А. А., Водолагин С. В., Толстопятенко Г. П., Козлов Е. Ю.; рук. авт. колл. и отв. ред. д. ю. н., проф. Л. М. Энтин]. 2-е изд., пересмотр. и доп. М.: Норма, 2005. 960 с.
5. Копейка В.В., Шинкаренко Т.И. Европейский Союз: основания и этапы становления. М.: Издательский Дом "Ин Юре", 2001.
6. Кузнецов С.А. Представители государств в международных организациях. М.: Междунар. отношения, 1980. 104 с.
7. Курс международного права в 7-ми томах. Т.6. М.: Наука, 1992.
8. Шреплер Х.-А. Международные организации. Справочник. М., 1995.
9. Шреплер Х.-А. Международные экономические организации. Справочник. М., 1999.
10. Фещенко А.С. Явление наднациональности в деятельности международных организаций // Советский ежегодник международного права. 1987. С. 159-172.
11. Європейський Союз: URL: // www.europa.eu.int

Тема 13. Співдружність Незалежних Держав (СНД) (2 год.)

1. Історія створення СНД (передумови, баланс політичних інтересів тощо).
2. Загальна характеристика установчих документів організації.
3. Завдання, мета, цілі створення, основні напрямки діяльності СНД.
4. Правові питання членства у СНД.
5. Система органів СНД.

6. Привілеї та імунітети СНД та його персоналу.

Література:

1. Статут Співдружності Незалежних Держав від 22 січня 1993 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_033
2. Матвієнко В.М. Співдружність Незалежних Держав (СНД): Історія створення та розвитку // «Вісник Київського університету», 1997, вип. 6.
3. Міжнародні організації: навчальний посібник / за ред. Ю.Г. Козака, В.В.Ковалевського. К: ЦУЛ, 2003. 288 с.
4. Міжнародні організації / за ред. О. Кучика. К.: Знання, 2008.
5. Міжнародні організації у сучасному світі // Юридичний вісник України. 2003. 18-24 січня.
6. Савчук И. Международные организации. М.: Шк. мир, 2007.
7. Содружество Независимых Государств: Портрет на фоне перемен. Минск, 1996.

Завдання для самостійної роботи студентів

Тема 1. Поняття та загальна характеристика міжнародних організацій

1. Ліга Націй як перша ММУО з політичною спрямованістю діяльності. Структура Ліги Націй. Досягнення та недоліки.
2. Формування системи міжнародних організацій.
3. Поняття та ознаки міжнародних організацій. Проблеми визначення поняття «міжнародна організація».
4. Параорганізації.

Тема 2. Міжнародні організації як суб'єкти міжнародного права

1. Правосуб'єктність міжнародних організацій. Елементи правосуб'єктності МО.
2. Особливий характер міжнародної правосуб'єктності міжнародних організацій.
3. Постійні представництва держав при міжнародних організаціях.
4. Компетенція міжнародної організації. Види компетенцій ММУО.
5. Правила процедури.

Тема 3. Види міжнародних організацій та способи створення, види членства в них

1. Міжнародні міжурядові організації та міжнародні неурядові організації.
2. Способи заснування міжнародних організацій. Міжнародний договір. Часткові угоди. Інші способи.
3. Повне та неповне членство у міжнародних організаціях. Інші види членства.

Тема 4. Функції міжнародних організацій

1. Поняття функцій міжнародних організацій.
2. Регулятивна функція МО.
3. Контрольна функція МО. Види санкцій, які можуть застосовуватися ММУО.
4. Оперативна функція МО.
5. Інформаційна функція МО.
6. Консультативна функція МО.
7. Інші функції МО.

Тема 5. Внутрішнє право міжнародних організацій

1. Поняття внутрішньоорганізаційного механізму.
2. Класифікація органів міжнародної організації (навести конкретні приклади таких органів): а) вищий орган; б) виконавчий орган; в) адміністративний орган; г) допоміжні органи; г) судові органи; д) інші органи.

Тема 6. Організація Об'єднаних Націй (ООН)

1. Історія становлення і розвитку ООН.
2. Членство в ООН. Правовий статус спостерігача в ООН.

3. Привілеї та імунітети ООН та її персоналу.
4. Спеціалізовані органи ООН з прав людини.
5. Механізм прийняття рішень в ООН.
6. Досягнення та проблеми діяльності ООН.

Тема 7. ЮНЕСКО, ЮНІДО та МОП як спеціалізовані установи ООН

1. Історія становлення та розвитку ЮНЕСКО.
2. Членство в ЮНЕСКО.
3. Історія становлення і розвитку ЮНІДО.
4. Членство в ЮНІДО.
5. Історія становлення і розвитку МОП.
6. Основні напрямки діяльності МОП.
7. Членство в МОП.
8. Основні органи МОП.

Тема 8. Рада Європи

1. Історія становлення і розвитку Ради Європи.
2. Роль Конгресу регіональних і місцевих властей Європи.
3. Європейська Комісія «За демократію через право»: структура та повноваження.
4. Комісар РЄ з прав людини.
5. Європейський банк реконструкції і розвитку.
6. Механізм прийняття рішень у РЄ.

Тема 9. Організація з безпеки і співробітництва в Європі

1. Історія становлення і розвитку ОБСЄ.
2. Членство в ОБСЄ.
3. Юридична сила рішень ОБСЄ та її органів.
4. Залучення ОБСЄ до процесу врегулювання російсько-українського конфлікту.

Тема 10. Організація Північноатлантичного договору (НАТО)

1. Історія становлення і розвитку НАТО. Засновницькі акти НАТО.
2. Членство у НАТО.
3. Юридична сила рішень НАТО та її органів.
4. Україна і НАТО.

Тема 11. Міжнародні економічні організації

1. Історія становлення і розвитку міжнародних економічних організацій.
2. Основні міжнародні економічні організації та їх структура.
3. Організація країн-експортерів нафти (ОПЕК).
4. Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР).

Тема 13. Співдружність Незалежних Держав (СНД)

1. Історія створення СНД (передумови, баланс політичних інтересів тощо).

2. Правові питання членства у СНД.
3. Форми участі держав-нечленів міжнародної організації в її діяльності.
4. Привілеї та імунітети СНД та його персоналу.
5. Досягнення та проблеми діяльності СНД.

Тематика рефератів:

1. Суперечності міжнародного розвитку та їх вплив на діяльність міжнародних організацій.
2. Особливий характер міжнародної правосуб'єктності міжнародних організацій.
3. Поняття міжнародної міждержавної організації.
4. Основні функції міжнародних міжурядових організацій.
5. Організаційні структури міжнародних міжурядових організацій.
6. Розвиток міжнародних неурядових організацій та їх роль у сучасній системі міжнародних відносин.
7. Суть і види міжнародних неурядових організацій.
8. Параорганізації: поняття, сутність, особливості функціонування.
9. Поняття членства у міжнародній організації. Роль і значення членства.
10. Привілеї та імунітети міжнародних організацій та їх службових осіб.
11. Постійні представництва держав при міжнародних організаціях.
12. Договірна правоздатність міжнародних організацій.
13. Статут міжнародної організації як міжнародний договір особливого виду.
14. Компетенція міжнародної організації.
15. Правова природа актів міжнародних організацій та порядок їх прийняття.
16. Поняття внутрішньоорганізаційного механізму. Фактори, що визначають внутрішньоорганізаційну структуру міжнародної організації.
17. Органи міжнародної організації та їх класифікація.
18. Взаємовідносини між органами всередині міжнародної організації.
19. Статут Організації Об'єднаних Націй. Завдання, мета та принципи діяльності ООН.
20. Основні напрямки діяльності ООН. Досягнення та проблеми.
21. Членство в ООН. Правовий статус спостерігача в ООН.
22. Привілеї та імунітети ООН та її персоналу.
23. Привілеї та імунітети Генерального Секретаря ООН, його заступників, а також інших вищих посадових осіб.
24. Система органів ООН.
25. Характеристика головних органів ООН.
26. Міжнародний Суд ООН: склад, порядок формування та компетенція.
27. Механізм прийняття рішень в ООН.
28. Юридична сила рішень ООН та її органів.
29. Спеціалізовані органи ООН з прав людини.
30. Структура, повноваження та роль у міжнародному співробітництві ЮНЕСКО.
31. Структура, повноваження та роль у міжнародному співробітництві МОП.
32. Спеціалізовані установи ООН.
33. Компетенція спеціалізованих установ ООН (на прикладі 2-х – за вибором студента).

34. Історія створення Ради Європи як регіональної міжнародної організації (передумови, баланс політичних інтересів тощо).
35. Завдання, цілі створення, основні напрямки діяльності Ради Європи.
36. Загальна характеристика установчих документів Ради Європи.
37. Правові питання членства в Раді Європи. Форми участі держав-нечленів Ради Європи в її діяльності.
38. Система органів Ради Європи.
39. Європейська Комісія «За демократію через право»: порядок формування, членство та компетенція.
40. Порядок прийняття рішень Радою Європи, юридична сила таких рішень.
41. Привілеї та імунітети Ради Європи та її персоналу.
42. Досягнення та проблеми діяльності Ради Європи.
43. Завдання, мета створення, основні напрямки діяльності ОБСЄ.
44. Загальна характеристика установчих документів ОБСЄ.
45. Правові питання членства в ОБСЄ. Форми участі держав-нечленів ОБСЄ в її діяльності.
46. Система органів ОБСЄ.
47. Порядок прийняття рішень ОБСЄ, юридична сила таких рішень.
48. Історія створення НАТО (передумови, баланс політичних інтересів тощо).
49. Завдання, мета, цілі створення, основні напрямки діяльності НАТО.
50. Загальна характеристика установчих документів НАТО.
51. Правові питання членства в НАТО. Форми участі держав-нечленів міжнародної організації в її діяльності.
52. Сучасне членство в НАТО.
53. Керівні органи НАТО.
54. Система органів НАТО, порядок створення, регламентація діяльності.
55. Рада НАТО та Постійна Рада.
56. Функції військових органів НАТО.
57. Виконавчий орган НАТО – Міжнародний секретаріат.
58. Повноваження та статус Генерального секретаря НАТО.
59. Порядок прийняття рішень у НАТО, юридична сила таких рішень.
60. Привілеї та імунітети НАТО та її персоналу.
61. Досягнення та проблеми діяльності НАТО.
62. Україна і НАТО.
63. Історія створення СНД (передумови, баланс політичних інтересів тощо).
64. Завдання, мета, цілі створення, основні напрямки діяльності СНД. Загальна характеристика установчих документів організації.
65. Правові питання членства у СНД. Форми участі держав-нечленів міжнародної організації в її діяльності.
66. Система органів СНД, порядок створення, регламентація їх діяльності.
67. Порядок прийняття рішень у СНД, юридична сила таких рішень.
68. Привілеї та імунітети СНД та її персоналу.
69. Досягнення та проблеми діяльності СНД.
70. Митний Союз: історія створення, мета, завдання, принципи та регламентація діяльності.

71. Міжнародний кооперативний альянс (МКА).
72. Інститути ЄС та процес прийняття рішень у рамках ЄС.
73. Перспективи розвитку ЄС.
74. Основні напрямки політики ЄС.
75. Створення єдиного європейського ринку, етапи досягнення економічного та валютного союзу.
76. ЄС як політичний союз. Загальна зовнішня політика та політика безпеки.
77. Політика ЄС у сфері освіти та культури.
78. Роль ЄС в європейській та глобальній системі міжнародних відносин.
79. Україна та ЄС.
80. Міжнародний валютний фонд: загальна характеристика.
81. Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР): загальна характеристика.
82. Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР). Україна та ЄБРР.

ОРІЄНТОВНІ ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Віденська конвенція про право міжнародних договорів між державами і міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями від 21 березня 1986 року: основні положення.
2. Причини зростання ролі міжнародних організацій у сучасному світі.
3. Внутрішні фактори, від яких залежить ефективність міжнародних організацій.
4. Суперечності міжнародного розвитку і їх вплив на діяльність міжнародних організацій.
5. Місце і роль провідних міжнародних організацій в сучасному світі
6. Особливий характер міжнародної правосуб'єктності міжнародних організацій.
7. Поняття та ознаки міжнародної міждержавної організації.
8. Види міжнародних організацій.
9. Основні функції міжнародних міжурядових організацій.
10. Організаційні структури міжнародних міжурядових організацій.
11. Розвиток міжнародних неурядових організацій та їх роль в сучасній системі міжнародних відносин.
12. Суть і види міжнародних неурядових організацій.
13. Поняття членства в міжнародній організації. Роль і значення членства.
14. Привілеї та імунітети міжнародних організацій та їх службових осіб.
15. Постійні представництва держав при міжнародних організаціях.
16. Договірна правоздатність міжнародних організацій.
17. Статут міжнародної організації як міжнародний договір особливого виду.
18. Компетенція міжнародної організації. Види компетенцій.
19. Правова природа актів міжнародних організацій і порядок їх прийняття.
20. Поняття внутрішньоорганізаційного механізму. Фактори, що визначають внутрішньоорганізаційну структуру міжнародної організації.
21. Органи міжнародної організації та їх класифікація:
22. Взаємовідносини між органами всередині міжнародної організації
23. Історія становлення і розвитку ООН.
24. Статут Організації Об'єднаних Націй. Завдання, мета та принципи діяльності ООН.
25. Основні напрямки діяльності ООН. Досягнення та проблеми.
26. Членство в ООН. Правовий статус спостерігача в ООН.
27. Привілеї та імунітети ООН та її персоналу.
28. Привілеї та імунітети Генерального Секретаря ООН, його заступників, а також інших вищих посадових осіб.
29. Правовий статус інших категорій персоналу міжнародної організації.
30. Система органів ООН.
31. Характеристика головних органів ООН.

32. Міжнародний Суд ООН: склад, порядок формування та компетенція.
33. Механізм прийняття рішень в ООН.
34. Юридична сила рішень ООН та її органів.
35. Спеціалізовані органи ООН з прав людини.
36. Структура, повноваження та роль у міжнародному співробітництві ЮНЕСКО.
37. Структура, повноваження та роль у міжнародному співробітництві МОП.
38. Спеціалізовані установи ООН.
39. Компетенція спеціалізованих установ ООН.
40. Історія створення Ради Європи як регіональної міжнародної організації (передумови, баланс політичних інтересів тощо).
41. Завдання, цілі створення, основні напрямки діяльності Ради Європи.
42. Загальна характеристика установчих документів Ради Європи.
43. Правові питання членства в Раді Європи. Форми участі держав-нечленів Ради Європи в її діяльності.
44. Система органів Ради Європи.
45. Європейський Суд з прав людини: склад, порядок формування та компетенція.
46. Європейська Комісія «За демократію через право»: порядок формування, членство та компетенція.
47. Порядок прийняття рішень Радою Європи, юридична сила таких рішень.
48. Привілеї та імунітети Ради Європи та її персоналу.
49. Досягнення та проблеми діяльності Ради Європи.
50. Завдання, мета створення, основні напрямки діяльності ОБСЄ.
51. Загальна характеристика установчих документів ОБСЄ.
52. Правові питання членства в ОБСЄ. Форми участі держав-нечленів ОБСЄ в її діяльності.
53. Система органів ОБСЄ.
54. Порядок прийняття рішень ОБСЄ, юридична сила таких рішень.
55. Історія створення НАТО (передумови, баланс політичних інтересів тощо).
56. Завдання, мета, цілі створення, основні напрямки діяльності НАТО.
57. Загальна характеристика установчих документів НАТО.
58. Правові питання членства в НАТО. Форми участі держав-нечленів міжнародної організації в її діяльності.
59. Сучасне членство в НАТО.
60. Керівні органи НАТО.
61. Система органів НАТО, порядок створення, регламентація діяльності.
62. Рада НАТО та Постійна Рада.
63. Функції військових органів НАТО.
64. Виконавчий орган НАТО – Міжнародний секретаріат.
65. Повноваження та статус Генерального секретаря НАТО.
66. Порядок прийняття рішень у НАТО, юридична сила таких рішень.

67. Привілеї та імунітети НАТО та її персоналу.
68. Досягнення та проблеми діяльності НАТО.
69. Україна і НАТО.
70. Історія створення СНД (передумови, баланс політичних інтересів тощо).
71. Завдання, мета, цілі створення, основні напрямки діяльності СНД. Загальна характеристика установчих документів організації.
72. Правові питання членства у СНД. Форми участі держав-нечленів міжнародної організації в її діяльності.
73. Система органів СНД, порядок створення, регламентація їх діяльності.
74. Порядок прийняття рішень у СНД, юридична сила таких рішень.
75. Привілеї та імунітети СНД та її персоналу.
76. Досягнення та проблеми діяльності СНД.
77. Економічне товариство з вивчення громадської думки та маркетингових досліджень (ЄСОМАР).
78. Міжнародний кооперативний альянс (МКА).
79. Історія виникнення та принципи функціонування ЄС.
80. Інститути ЄС.
81. Процес прийняття рішень в рамках ЄС.
82. Перспективи розвитку ЄС.
83. Основні напрямки політики ЄС.
84. Створення єдиного європейського ринку, етапи досягнення економічного та валютного союзу.
85. ЄС як політичний союз. Загальна зовнішня політика та політика безпеки.
86. Політика ЄС в області освіти та культури.
87. Сфери загальної політики держав-членів ЄС.
88. Роль ЄС в європейській та глобальній системі міжнародних відносин.
89. Україна та ЄС.
90. Міжнародний валютний фонд: загальна характеристика.
91. Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР)⁶ загальна характеристика.
92. Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР). Україна та ЄБРР.

Список рекомендованих джерел:

Нормативні акти:

1. Віденська конвенція про право міжнародних договорів URL: http://zakon4.rada.gov.ua/rada/show/995_118
2. Віденська конвенція ООН про право договорів між державами і міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями від 21 березня 1986 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_a04
3. Віденська конвенція про представництво держав у їх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру 1975 г. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_254
4. Устав Организации Объединённых Наций и Устав Международного Суда. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_010
5. Устав Организации Американских Государств (Богота, 30 апреля 1948 года). URL: <http://www.kadis.ru/texts/index.phtml?id=19089>.
6. Конвенция о привилегиях и иммунитетах Объединенных Наций (13.02.1946) URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_150
7. Загальна декларація прав людини. Дос. UN/PES/217 А // Вісник Конституційного Суду України. 2006. N 3. 11.08.2006.
8. Устав НАТО (Североатлантический договор). Вашингтон, Федеральный округ Колумбия, 4 апреля 1949 г. URL: http://supol.narod.ru/archive/official_documents/nato.htm
9. Документ Копенгагенского совещания Конференции по человеческому измерению СБСЕ // Международные акты о правах человека. Сборник документов. М.: Изд-во НОРМА (Издательская группа НОРМА – ИНФРА-М), 2000. С. 653-664.
10. Резолюция 44/23, принятая Генеральной Ассамблеей "Десятилетие международного права Организации Объединенных Наций" [Електронний ресурс] // Нормативні акти України. К.: ЗАТ "Інформтехнологія", 2004. 1 електрон. диск (CD-ROM). Систем. вимоги: Pentium; 32 Mb RAM; Windows 95, 98, 2000, XP. Назва з контейнера.
11. Статут Ради Європи, прийнятий 05 травня 1949 року // Офіційний вісник України. 2004. N 26. Ст. 1733.
12. Парижская хартия за новую Европу [Електронний ресурс] // Нормативні акти України. К.: ЗАТ "Інформтехнологія", 2004. 1 електрон. диск (CD-ROM). Систем. вимоги: Pentium; 32 Mb RAM; Windows 95, 98, 2000, XP. Назва з контейнера.
13. Венская декларация и Программа действий [Електронний ресурс] // Нормативні акти України. К.: ЗАТ "Інформтехнологія", 2004. 1 електрон. диск (CD-ROM). Систем. вимоги: Pentium; 32 Mb RAM; Windows 95, 98, 2000, XP. Назва з контейнера.
14. Декларация Хельсинкской встречи на высшем уровне [Електронний ресурс] // Нормативні акти України. К.: ЗАТ "Інформтехнологія", 2004. 1 електрон. диск

(CD-ROM). Систем. вимоги: Pentium; 32 Mb RAM; Windows 95, 98, 2000, XP. Назва з контейнера.

15. Parliamentary Assembly. Rules of Procedure of the Assembly. Adopted by the Resolution 1202 (1999) on 4 November 1999, amended by Resolution 1234 (2000) on 9 November 2000 and Resolution 1266 (2001) on 8 November 2001.

16. Revised Statute of the European Commission for Democracy through Law (adopted by the Committee of Ministers on 21 February 2002 at the 784th meeting of the Ministers' Deputies). Resolution (2002) 3. URL: <http://conventions.coe.int/Theaty/EN/Theaties/Hpml/Resol0203.htm>.

17. Про приєднання України до Часткової Угоди про Європейську Комісію "За демократію через право": Закон України від 22 листопада 1996 року // Відомості Верховної Ради України. 1997. № 5. Ст. 31.

18. Введение в частичные соглашения. URL: <http://conventions.coe.int/general/v3IntroAPRUS.asp>.

19. Council of Europe, Committee of Ministers, Statutory Resolution (93) 28 on a Partial and Enlarged Agreements (adopted by the Committee of Ministers on 14 March 1993 at its 92nd Session). URL: <http://conventions.coe.int/Theaty/EN/Theaties/Hpml/Resol9328.htm>.

20. On a Partial Agreement Establishing the European Commission for Democracy through Law (adopted by the Committee of Ministers on 10 May 1990 at its 86th Session). Resolution (90) 6. URL: <http://conventions.coe.int/Theaty/EN/Theaties/Hpml/Resol9006.htm>.

21. Протокол про привілеї та імунітети Європейських спільнот від 8 квітня 1965 року. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_623

22. Ніццький договір про внесення змін та доповнень до Договору про Європейський Союз, Договорів про заснування Європейських Співтовариств та деяких пов'язаних з ними актів (2001/C80/01). URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_261

Базова:

23. Міжнародні організації: навчальний посібник / за ред. Ю.Г. Козака, В.В.Ковалевського. К: ЦУЛ, 2003. 288 с.

24. Зайцева О.Г. Международные межправительственные организации. М.: Наука, 1983. 168 с.

25. Коваленко И.И. Международные неправительственные организации. М.: Междунар. отношения, 1976. 167 с.

26. Курс международного права в 7-ми томах. Т.6. М.: Наука, 1992.

27. Морозов Г.И. Международные организации. Некоторые вопросы теории. М., 1974.

28. Моравецкий В. Функции международной организации. М.: Прогресс, 1976.

29. Нешатаева Т.Н. Международные организации и право. М.: Дело, 1998.

Допоміжна:

30. Аббакумова Д.В. Комітет Міністрів Ради Європи: Автореферат дис. на здоб. наук. ступ. к.ю.н. Спеціальність 12.00.11 – міжнародне право. Харків, 2015. 22 с.

31. Авоян Арташес. Совет Европы: новое мышление и перспективы сотрудничества. Ереван: Мхитар Гош, 1998. 95 с.
32. Актуальные проблемы деятельности международных организаций: теория и практика. М.: Междунар. отношения, 1982. 351 с.
33. Анцелевич Г.О., Покрещук О. О. Міжнародне право: підручник [для студ. вищ. навч. закл.]. К.: Алерта, 2003. 410 с.
34. Анцупова Т.А. Актуальные вопросы членства и развития институциональной структуры Совета Европы // Московский журнал международного права. М.: Междунар. отношения. 2013. № 4. С. 152-169.
35. Анцупова Т. Поняття та сутність міжнародно-правового моніторингу у контексті права Ради Європи. URL: <http://www.pravnuk.info/2013-12-27-15-15-31/818-ponyattya-ta-sutnist-mizhnarodno-pravovogo-monitoringu-u-konteksti-prava-radi-yevropi.html>
36. Ашавский Б.М. Межправительственные конференции: международно-правовые вопросы. М.: Междунар. отношения, 1980. 125 с.
37. Балабин В.В., Плахотник О.В., Безносок А.А. и др. Международные неправительственные организации. М.: Логос, 2009.
38. Баймуратов М. А. Международное право. Х.: Одиссей, 2000. 736 с.
39. Бобров Р. Л. О правовой природе Организации Объединенных Наций // Советский ежегодник международного права. 1959. М.: Наука, 1960. С. 243-260.
40. Буроменский М.В. Политические режимы государств в международном праве. (Влияние международного права на политические режимы государств). Харьков: "Ксилон", 1997. 244 с.
41. Вельяминов Г.М. Международное экономическое право и процесс: (Академический курс): учебник. Москва: Российская академия наук, Институт государства и права, Академический правовой университет, 2004. 477 с.
42. Вельяминов Г. М. Международное экономическое право и процесс (Академический курс): учебник. М.: Волтерс Клувер, 2004. 496 с.
43. Взаємодія міжнародного права з внутрішнім правом України [за ред. В.Н.Денисова]. К.: Юстиніан, 2006. 672 с.
44. Ганюшкин Б.В. Дипломатическое право международных организаций. М., 1972.
45. Дергачев А.П., Корендович В.С., Митряева С.И. и др. Украина на пути в НАТО: через радикальные реформы до обретения членства. М.: Издательский дом "Стилос", 2004.
46. Деятельность Европейской Комиссии "За демократию через право". URL: [http://www.venice.coe.int/docs/1998/CDL-INF\(1998\)2-rus.asp](http://www.venice.coe.int/docs/1998/CDL-INF(1998)2-rus.asp).
47. Дікон Боб, Халс М., Стабс П. Глобальна соціальна політика / Міжнародні організації й майбутнє соціального добробуту / пер з англ. А. Олійник та ін. К.: Основи, 1999. 346 с.
48. Динис Г. Теоретичні основи взаємозв'язків системи міжнародних відносин і підсистеми міжнародного права // Науковий вісник УжНУ. Серія: Право. Ужгород, 2011. Вип. 15. Част. 1. С.23-31. URL: www.uzhnu.edu.ua/Додому>infocentre/get/2541.

49. Динис Г. Проблематика ефективності міжнародно-правового механізму регулювання міждержавних збройних конфліктів (на прикладі міждержавного збройного конфлікту Росії та Грузії 2008 р.) // Науково-практичний журнал «Європейські перспективи». Харків: Спеціалізоване в-во «Юнеско», 2011. № 3. С. 172-180. URL: kul-lib.narod.ru/bibl.files/chas-2011-2/279.pdf.
50. Динис Георгій. Міжнародно-правові концепції глобального права, права Інтернету або кіберправа та трансформації міжнародного права // Часопис Київського університету права. 2011. № 2. С. 279-285. URL: kul-lib.narod.ru/bibl.files/chas-2011-2/279.pdf.
51. Динис Г. Концептуальні основи транскордонного співробітництва України з сусідніми європейськими державами: міжнародно-правовий аспект // Наукові записки «Транскордонне співробітництво у контексті перспектив європейської інтеграції України». Серія: Політичні науки. Острог: В-во Національного університету «Острозька академія». Вип. 4. 2010. С. 20-40. URL: eprints.oa.edu.ua/843/1/NZ_polit_Vyp_4.pdf.
52. Динис Г. Агресія Російської Федерації проти України та міжнародно-правові зобов'язання ERGA OMNES Росії перед іншими державами та міжнародним співтовариством // Український часопис міжнародного права: науково-практичний журнал. Спецвипуск: Міжнародна науково-практична конференція «Інтереси України: міжнародно-правовий захист». Київ, 28-29 серпня 2014 року.
53. Дмитрієв А.Г., Муравйов В. Г. Міжнародне публічне право: навч. посібник / відп. редактори Ю.С. Шемшученко, Л.В. Губернський. К.: Юрінком Інтер, 2000. 346 с.
54. Европейское право: учебник для вузов. М.: Норма-Инфра-М, 2000. 720 с.
55. Европейское право. Право Европейского Союза и правовое обеспечение защиты прав человека: учебник для вузов / [Энтин Л. М., Наку А. А., Водолагин С. В., Толстопятенко Г. П., Козлов Е. Ю.; рук. авт. колл. и отв. ред. д. ю. н., проф. Л. М. Энтин]. 2-е изд., пересмотр. и доп. М.: Норма, 2005. 960 с.
56. Жеребцов А. Н. Международное право. Ростов-на-Дону: Феникс, 2001. 224 с. Серия “Учебники и учебные пособия”).
57. Заблоцька Л.Г., Федорова А.Л., Шинкаренко Т.І. Політико-правові аспекти діяльності Ради Європи: навчальний посібник К.: Фенікс, 2007. 224 с.
58. Зайцева О.П. Возникновение и развитие межправительственных организаций / О. П. Зайцева // Вопросы истории. 1976. № 12. С. 58-74.
59. Иванов И. С. Верховенство права в международных отношениях – залог всеобъемлющей стратегической стабильности и безопасности в XXI веке. Выступление Министра иностранных дел Российской Федерации на Международной конференции “Вступая в XXI век: к примату права в международных отношениях” (2 ноября 2000 года // Международное право – International Law. 1 /2001 /10. С. 33-39.
60. Илюхина Р.М. Лига Наций, 1919-1934. М.: Наука, 1982. 357 с.
61. Казанский П. Е. Всеобщие административные союзы государств. В 3-х тт. Одесса, 1897. Т. 1. – 554 с.; Т. 2. – 481 с.; Т. 3. – 573 с.
62. Ключихин Е. А. Современные межправительственные организации в мирополитическом пространстве // Пространство и время в мировой политике и

- международных отношениях: материалы 4 Конвента РАМИ: в 10 т. / под ред. А.Ю. Мельвиля; Рос. ассоциация междунар. исследований. Т.1: Акторы в пространстве и времени мировой политики / под ред. М. М. Лебедевой. М.: МГИМО-Университет, 2007. С. 96-102.
63. Кольяр К.А. Международные организации и учреждения. М.: Прогресс, 1972.
64. Копейка В.В., Шинкаренко Т.И. Европейский Союз: основания и этапы становления. М.: Издательский Дом "Ин Юре", 2001.
65. Кривчикова Э.С. Основы теории международных организаций. М.: МГИМО, 1979.
66. Котляр В.С. Северный Совет: структура, деятельность. М.: Междунар. отношения, 1973. 144 с.
67. Кузнецов И. К. Международно-правовые формы сотрудничества государств по специальным вопросам в рамках Совета Европы: Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Специальность 12.00.10 – Международное право; Европейское право / И.К.Кузнецов; науч. рук. А.Я.Капустин. М., 2008. 22 с.
68. Кузнецов И.К. Европейская комиссия «За демократию через право» // Юрист-международник. 2007. № 4.
69. Кузнецов С.А. Институциональная структура и источники права Совета Европы // Конституционное право: восточноевропейское обозрение. 2002. № 1. С.48-55.
70. Кузнецов С.А. Представители государств в международных организациях. М.: Междунар. отношения, 1980. 104 с.
71. Кутейников А. Е. Международные межправительственные организации: социологический подход // Журнал социологии и социальной антропологии. 1999. Т. II. Вып. 4. URL: <http://www.soc.pu.ru/publications/jssa/1999/4/home.html>.
72. Лайбери-Менахем К. Специализированные учреждения Организации Объединенных Наций / перевод с франц. Кублицкий Ф. А.; под ред.: Дурденевский В.Н. (Предисл.). М.: Иностр. лит., 1955. 236 с.
73. Лимонникова М. А. Концепция “демократия через право” в современном публичном праве. URL: http://www.lomonosov-msu.ru/archive/Lomonosov_2007/25/mayya-limonnikova@rambler.ru.pdf.
74. Лукашук И. И. Кодификация права международной ответственности // Московский журнал международного права. 2002. № 3. С. 3-15.
66. Лукашук И. И. Международное право. Общая часть. [2-е изд.] М.: БЕК, 2000. 420 с.
75. Лукашук И.И. Международное право. Т. 2. М.: БЕК, 1997. 405 с.
76. Луць Л. Міждержавна правова система: загальнотеоретичні та міжнародно-правові аспекти // Вісник Львів. ун-ту. Серія Міжнародні відносини. 2001. Вип. 5. С. 122-128.
77. Мала енциклопедія міжнародного права / за заг. ред. проф. Ю.Л. Бошицького; упорядники: к.ю.н., доцент М.О. Дей, доцент І.М. Проценко. К.: Кондор-Видавництво, 2013. 440 с.
78. Маланчук Пітер. Вступ до міжнародного права за Ейкхерстом / пер. з англ. Харків: Консум, 2000. 592 с.

79. Малинин С. А. О правосубъектности международных организаций // Вестник ЛГУ. 1965. Вып. 3. № 1. С. 105-117.
80. Манов Б. Г ООН и содействие осуществлению соглашений о правах человека. М.: Наука, 1986. 110 с.
81. Маргиев В. И. К вопросу о юридической природе внутреннего права международных организаций // Советский ежегодник междунар. права, 1980. М.: Наука, 1981. С. 99-109.
82. Мармазов В.Є., Піляєв І. С. Україна в політико-правовому просторі Ради Європи: досвід і проблеми. К.: Вентурі, 1999. 400 с.
83. Мармазов В.Є., Піляєв І.С. Рада Європи: політико-правовий механізм інтеграції / за ред. Ю.С. Шемшученка. К.: Видавничий Дім "Юридична книга", 2000. 467 с.
84. Международное право. Вопросы и ответы: учебное пособие. М.: ООО Изд-во «Юрлитинформ», 2003. 424 с.
85. Международное право: допущено Министерством высшего и среднего специального образования СССР в качестве учебника для студентов вузов, обучающихся по специальности "Правоведение" / [Г. И. Тункин, Д.И. Фельдман, И. И. Лукашук и др.]; ред. кол.: Г. И. Тункин (отв. ред.) и др. М.: Юрид. лит., 1982. 568 с.
86. Международное право / [Колосов Ю. М., Кузнецов В. И. и др.]; отв. ред. Ю.М.Колосов, В. И. Кузнецов. М.: Междунар. отношения, 1995. 608 с.
87. Международное публичное право / под ред. К. А. Бекяшева. М.: Проспект, 1998. 640 с.
88. Международное право: учебник / отв. ред. Ю. М. Колосов, Э. С. Кривчикова. М.: Междунар. отношения, 2000. 720 с.
89. Міжнародне право: навч. посібник / за ред. М.В. Буроменського. К.: Юрінком Інтер, 2005. 336 с.
90. Міжнародне право. Основи теорії: підручник / [В.Г. Буткевич, В.В. Мисик, О.В. Задорожній та ін.; за ред. В.Г. Буткевича]. К.: Либідь, 2002. 608 с.
91. Міжнародні організації у сучасному світі // Юридичний вісник України. 2003. 18-24 січня.
92. Морозов. Г. И. Международные организации. Некоторые вопросы теории. [Изд. 2-е, доп.]. М.: Мысль, 1974. 334 с.
93. Морозов Г. И. Организация Объединенных Наций (Основные международные аспекты структуры и деятельности). М.: Изд-во ИМО, 1962. 511 с.
94. Николайко И.В. Права человека в системе ООН. Киев: Наукова думка, 1991. 165 с.
95. Нормотворческая деятельность МОТ в эпоху глобализации. Женева, 1997. 230с.
96. Общепризнанные нормы в современном международном праве / [Н.Н.Ульянова, В. И. Евинтов, Г. Е. Бувайлик и др.]; отв. ред. Н.Н.Ульянова. К.: Наук. думка, 1984. 269 с.
97. ООН сквозь призму будущего // Известия. 1991. 10 января.
98. Опришко В. Питання трансформації Європейського права в законодавство України // Право України. 2001. № 2. С. 27-30.

99. Отношения Украина – НАТО: экономические аспекты. М.: ИТС, 2003.
100. Піляєв І. Рада Європи: трансформація в інститут загальноєвропейської інтеграції // Дослідження світової політики. К., 2001. Вип.16. С.67-74.
101. Піляєв І.С. Рада Європи в сучасному євроінтеграційному процесі: моногр. К.: Юрид. кн., 2003. 436 с.
102. Піляєв І. Рада Європи на початку ХХІ сторіччя: пошук відповідей на нові виклики і реалії // Наукові записки. К.: ІПіЕНД, 2003. С. 284-293. (Політологія і етнологія; Вип. 24).
103. Піляєв І.С. Політико-правові аспекти розвитку та інституціоналізації співпраці між Радою Європи та Європейським Союзом // Держава і право. К., 2003. Вип. 22. С.615-620.
104. Піляєв І. С. Актуальні проблеми розвитку правової системи Ради Європи // Держава і право. К., 2003. Вип.21. С.634-639.
105. Піляєв І. Моніторинг Ради Європи: механізм та тенденції сучасного розвитку // Дослідження світової політики. К., 2003. Вип.24. С.76-91.
106. Права человека. Сб. международных договоров. ООН. Н.-Й., 1989. 407 с.
107. Правила процедури Парламентської Асамблеї Ради Європи / [Ред.-упоряд. Корнійчук А.; пер. з фр. Лєпшиної В.]. К.; Страсбург, 2000. 71 с.
108. Приянчук І. Правова система та внутрішньоорганізаційний механізм Ради Європи і законодавство України // Українське право. 1997. № 3. С. 87-88.
109. Рада Європи: 800 мільйонів європейців [Осн. інформація про Раду Європи, її функціонування та структури] / Передмова В. Швіммєра (Ген. сек. РЄ). К: Кальварія, 2001. 118 с.
110. Рада Європи: Діяльність та здобутки. Ukrainian version. К.: Право, 1999. 88 с.
111. Савчук И. Международные организации. М.: Шк. мир, 2007.
112. Санченко А.Є. Нормотворча діяльність Ради Європи: ідейне підґрунтя та процедура здійснення // Віче: теоретичний і громадсько-політичний журнал / Верховна Рада України. 2007. № 18. С. 14-16.
113. Свида Т.О. Міжнародно-правове співробітництво держав у рамках Європейської Комісії «За демократію через право»: Автореферат дис. на здобуття наук. ступ. к.ю.н. Спеціальність 12.00.11 – міжнародне право. Харків, 2009. 22 с.
114. Свида Т.О. Значення міжнародного права в регулюванні міжнародних відносин // Проблеми розвитку та управління інтеграційними процесами на міжнародному ринку вищої освіти і науки: матеріали міжнародної науково-практичної конференції 15-17 жовтня 2003 р. – Ужгород (Україна) – Сніна (Словаччина). Ужгород: госпрозрахунковий редакційно-видавничий відділ управління у справах преси та інформації, 2004. С. 250-256.
115. Свида Т.О. Окремі аспекти поняття “джерела міжнародного права” // Проблеми адаптації вищої освіти в Україні до європейських стандартів і принципів Болонського процесу: матеріали міжнародної наукової конференції, 23-26 березня 2004 року. Ужгород (Україна) – Сніна (Словаччина) / упорядкування Х. М. Олексика. Ужгород: Госпрозрахунковий редакційно-видавничий відділ управління у справах преси та інформації, 2004. С. 101-111.
116. Свида Т.О. Про міжнародні норми захисту дійсної демократії (процес формування та юридична сила) // Актуальні проблеми політики: збірник наукових

- праць / голов. ред. С.В. Ківалов, відп. за вип. Л.І.Кормич. Одеса: ПП “Фенікс”, 2007. Вип. 30. С.157-162.
117. Свида Т.О. Поняття та функції міжнародних міждержавних організацій // Актуальні проблеми держави і права: збірник наукових праць / голов. ред. С.В.Ківалов; відп. за вип. Ю. М. Оборотов. Одеса: Юридична література, 2007. Вип. 32. С. 294-301.
118. Свида Т.О. Венеціанська Комісія як одна з організаційно-правових форм міждержавного співробітництва // Матеріали IX Всеукраїнської науково-практичної конференції “Формування правової держави в Україні: проблеми і перспективи”. 13 квітня 2007 року. Тернопіль: Економічна думка, 2007. С.359-362.
119. Свида Т.О. Деякі аспекти організаційно-правової основи діяльності Венеціанської Комісії // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції “Треті Прибузькі юридичні читання” (присвячена 10-річчю заснування ОНЮА). 23-24 листопада 2007 р., м. Миколаїв. Одеса, 2007.
120. Свида Т.О. Про правову природу Венеціанської Комісії “За демократію через право” // Актуальні проблеми політики: збірник наукових праць / голов. ред. С.В.Ківалов; відп. за вип. Л.І.Кормич. Одеса: “Фенікс”, 2007. Вип. 32. С. 147-152.
121. Свида Т.О. Деякі аспекти організаційно-правової основи діяльності Венеціанської Комісії // Визначальні тенденції генезису державності і права: збірник наукових праць міжнародної науково-практичної конференції “Треті Прибузькі юридичні читання” / за ред. В.І.Терентьєва, О.В.Козаченка. Миколаїв: Вид-во “Гліон”, 2007. С. 212-215.
122. Свида Т.О. Про юридичну силу норм захисту дійсної демократії // Науковий вісник Закарпатського державного університету. Серія: Суспільні та гуманітарні дисципліни / ред. колегія: Ф.Г. Ващук, В.В. Бунда, П.А. Трачук та ін. / Упорядкування К.М. Мовчан, У.Я. Ханас. Ужгород: Вид-во ЗакДУ, 2007. Вип. 1. С. 23-26.
123. Свида Т.О. Міжнародна організація: поняття та види членства // Юридичний вісник. 2012. № 2. С. 117-121.
124. Свида Т.О. Про заснування міжнародних організацій у рамках Ради Європи // Митна справа. 2012. № 3(81). Ч. 2. Кн. 2. С.312-317.
125. Черкес М.Ю. Міжнародне право: підручник. К.: Т-во “Знання”, КОО, 2000. 284 с.
126. Совет Европы, Семь дорог в будущее (2001 – 2005) / The Council of Europe, seven paths for future action – Russian version. URL: <http://www.echr.ru/coe/activity/sevenways.htm>
127. Турэн А. Что означает демократия сегодня? // Международный журнал социальных наук. 1991. №1. С. 17-28.
128. Тускоз Жан. Міжнародне право: підручник; пер. з франц. К.: “АртЕк”, 1998. 416 с.
129. Ушаков Н. А. Международное право: учебник. М.: Юрист, 2000. 304 с.
130. Шибаева Е. А. Право международных организаций: Вопросы теории. М., 1986. 158 с.

131. Шиббаева Е.А., Поточный М. Правовые вопросы структуры и деятельности международных организаций. М., 1980.
132. Шреплер Х.-А. Международные организации. Справочник. М., 1995.
133. Шреплер Х.-А. Международные экономические организации. Справочник / Х.-А. Шреплер. М., 1999.
134. Щокін Ю. Часткова участь у статуті міжнародної організації як правова основа асоційованого членства суверенних держав / Ю. Щокін // Вісник Академії правових наук. 2001. № 4 (27). С. 62-75.

Джерела, видані іноземними мовами

135. Linz Juan J. Transitions to Democracy. Washington Quarterly. 1990. Summer. P.143-164.
136. Huntington S. Trzecia fala demokracji. Warszawa, 1995. 24 s.
137. Steyn Johan. Democracy through Law // Selected Speeches and Judgments. 2005. Vol. 15. No.5. P. 411-414.
138. Lord Steyn. Democracy through Law // European Human Rights Law Review. 2002. Vol. 6. P. 723-736.
139. Lively J. Democracy. Oxford, 1975. 510 p.
140. L. Kirgis. International Organizations in Their Legal Setting. 1999.
141. Schermers H.G. International Institutional Law. 1980.
142. Pilidis M. P. La capacite de conclure des traites des organisations internationales. P., 1952. 170 p.
143. Hoffmann S. Organisations internationales et pouvoirs politiques des Etats. P., 1954. 234 p.
144. Янков А. Пределы на договорната правоспособности на ООН // Правна мисъл. 1963. № 3. С. 42-47.
145. Bierzanek R. Some Remarks on 'Soft' International Law // PYIL. 1988. Vol.17. P.21-40.
146. Chinkin C. M. The Challenge of Soft Law: Development and Change in International Law // ICLQ. 1989. Vol.38. P. 850-866.
147. Dynys Heorhiy. The Effectiveness of International Legal Regulatory Mechanism and Globalization Processes During Economical Crises // GLOBALIZATION AND CRISES IN MODERN ECONOMY, Monographi. The 1th Scientific volume. Edited by Vytautas Juščius/ Kaunas. UDK 339.9 Gl-117, 2010. Pp. 43-51. URL: <http://www.eeda.termal-podhajska.sk/publikacie/zborniky/Monografia-LITVA-EN.pdf>
148. Dynys Heorhiy. Conceptual frameworks of national legislation harmonization with the mechanism of international legislative regulation of transborder relations // Efficiency of Transborder Cooperation via International Monitoring and Coordination of Activities of National Subjects: proceeding of international scientific-practical conference (Uzhgorod, April 8-9, 2011). Special issue of Collection of scientific papers. Geopolitics of Ukraine: history and modern times. Issue 5. Uzhgorod: ZakSU, 2011. P. 82-104. URL: www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Chkup/2010_4/328.pdf
149. Dynys Heorhiy. Ukraine and the Visegrad Four: Towards a Mutually Beneficial ... Can the Visegrad Group: Vision via the International Legal Regulation Mechanism. PP. 152-156. URL: <http://www.sfpa.sk/surec/static/pdf/kniha-ua-shengen-en.pdf>.

150. Dupuy P.-M. Soft Law and the International Law of the Environment // Mich. ILJ. 1991. Vol.12. P. 420-435.

151. Role of the Venice Commission. URL: http://www.coe.int/T/E/Com/Files/Themes/Elections/role_commission.asp

Корисні інформаційні ресурси:

1. www.gov.ua
2. ООН: // www.un.org/ або // www.unsystem.org
3. СНД: // www.cis.minsk.by
4. МОП: // www.ilo.org
5. НАТО: // www.nato.int
6. ОАД: // www.oas.org
7. ОАЄ: // www.oau-oua.org
8. ОБСЄ: // www.osce.org
9. СОТ: // www.wto.org
10. Рада Європи: // www.coe.int
11. Європейська Комісія «За демократію через право»: // www.venice.coe.int
12. Європейський Союз: // www.europa.eu.int
13. Верховна Рада України, тобто веб-сторінка, на якій розміщені установчі документи міжнародних організацій, членом яких є Україна: // www.rada.kiev.ua
14. <http://whc.unesco.org/en/list>
15. <http://www.ukraine-nato.gov.ua/nato>
16. http://www.fao.org/index_ru.htm
17. <http://www.un.org/ru/>
18. <http://www.greenpeace.org/international>

Методи навчання

Для зв'язку педагога та студента у даній дисципліні застосовуються наступні способи надання інформації студентові в процесі його пізнавальної діяльності.

Інформаційно-рецептивний метод, за допомогою якого студенти одержують знання на лекціях, з навчальної або методичної літератури. Студенти сприймають і осмислюють факти, оцінки, висновки й залишаються в рамках репродуктивного (відтворюючого) мислення. Даний метод знаходить широке застосування для передачі великого масиву інформації.

Метод проблемного викладу, коли викладач до викладу матеріалу ставить проблему, формулює пізнавальне завдання на основі різних джерел і засобів, показує спосіб рішення поставленого завдання. Позитивом даного методу є те, що студенти не тільки сприймають, усвідомлюють і запам'ятовують готову інформацію, але й стежать за логікою доказів, за рухом думки викладача.

Евристичний метод дозволяє активізувати мислення, викликати зацікавленість до пізнання на семінарах і колоквиумах; він включає студентів у пошук шляхів, прийомів та засобів розв'язання пізнавального завдання.

Дослідницький метод спрямований на включення студентів у самостійне розв'язання завдання з використанням необхідної бази: самостійно вивчають літературу, джерела, виконують дії пошукового характеру.

Методи навчання за характером логіки пізнання:

Аналітичний метод, який передбачає мисленнєве або практичне розкладання цілого на частини з метою виокремлення суттєвих ознак цих частин. Однак це лише початковий компонент пізнання.

Метод синтезу, який передбачає теоретичне або практичне поєднання виділених аналізом елементів чи властивостей предмета, явища в єдине ціле. Метод синтезу є органічним продовженням аналізу і може ґрунтуватися лише на аналізі.

Індуктивний метод, що передбачає вивчення предметів, явищ від одиничного до загального. В результаті є можливість усвідомити суттєві, типові закономірності чи властивості предметів або явищ. Проте, використовуючи індуктивний метод, не варто змушувати студентів завчати велику кількість одиничних понять, а лише ту інформацію, що дасть змогу виокремити у споріднених поняттях суттєве, загальне, типове.

Дедуктивний метод передбачає вивчення навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного. Студенти знайомляться із загальною закономірністю, а потім на основі цієї закономірності, закону чи правила, характеризують інші явища, предмети.

Основні критерії оцінювання знань студентів

Протягом семестру студенти вивчають один модуль з дисципліни «Право міжнародних організацій». Модуль складається з двох змістових модулів. Після виконання змістового модуля (лекції, семінарські заняття) здійснюється поточний контроль у вигляді письмової контрольної роботи, контрольного опитування та оцінювання систематичної роботи студента під час аудиторної роботи. Окрім того, кожний студент виконує реферативну роботу, яка підлягає захистові. Студенти, які не відвідували лекції або не в повному обсязі виконали практичні завдання, до поточного контролю за змістовий модуль не допускаються.

Оцінювання навчальних досягнень та практичних навичок студентів здійснюється за 100-бальною системою за кожний змістовий модуль. За підсумками двох змістових модулів виводиться середній бал, який і вписується у відповідну відомість.

Студент, який у результаті поточного оцінювання за двома модулями отримав більше 60 балів, має право відмовитися від складання іспиту. У такому випадку в заліково-екзаменаційну відомість заноситься загальна підсумкова оцінка.

Студент, який у результаті підсумкового оцінювання за модулями отримав менше 60 балів, зобов'язаний скласти іспит. У разі, коли відповіді студента/тки під час іспиту оцінені менш ніж на 60 балів, він (вона) отримує незадовільну підсумкову оцінку.

Поточне оцінювання здійснюється за кількома складовими:

- виконання модульних завдань (тестові та теоретичні розгорнуті письмові завдання);
- контроль систематичності та активності роботи студента протягом семестру;
- контроль індивідуальної та самостійної роботи, що включає також написання реферату та його подальший захист.

Якщо студент відвідав менше 50 відсотків занять, то систематичність та активність його роботи оцінюється в 0 балів.

Оцінювання модульного завдання. Після виконання програми змістового модулю у визначений деканатом термін здійснюється поточний модульний контроль у вигляді письмової контрольної роботи, яка оцінюється у межах від 1 до 50 балів. Якщо з об'єктивних причин студент не пройшов модульний контроль у визначений термін, він має право за дозволом деканату пройти його протягом двох тижнів після виникнення заборгованості.

Письмова контрольна модульна робота виконується в аудиторії, містить відкриті тестові завдання й полягає у необхідності дати розгорнуті письмові відповіді з тем, винесених на контроль.

Наприклад, «дати визначення поняття міжнародної організації», «навести основні ознаки міжнародних організацій», «пояснити, чим відрізняється параорганізація від міжнародної міжурядової організації», «розкрити зміст оперативної функції міжнародної міжурядової організації», «назвати головні органи ООН» тощо.

Оцінювання активності під час аудиторних занять, індивідуальної та самостійної роботи з здійснюється у межах 50 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни